

Institutt for samfunnsmedisin
UiT Norges arktiske universitet

Høringsuttalelse: Rapport om spesialisthelsetilbudet i Alta/Vest-Finnmark

Helse Nord RHF har gjennomført et omfattende utredningsarbeid med tanke på å utvikle spesialisthelsetjenestetilbudet i Alta. Åtte arbeidsgrupper har tatt for seg områdene Poliklinikk, Sykestue, Billediagnostikk, Fødestue, Telemedisin, Akuttmedisin, Laboratorievirksomhet og Bygningsmasse. Planene til Helse Nord er ambisiøse og peker mot oppbygging av en sykehusliknende organisasjon i Alta, som er den største byen i Finnmark: Muligens vil denne utviklingen være på bekostning av fagmiljø i Hammerfest, slik arbeidsgruppa for akuttmedisin påpeker. Med en slik stor utbygging av helseforetakets tilbud er ledelse og utforming av lokal organisasjon av avgjørende betydning. Dette er berørt, men ikke særlig utførlig. Her gjenstår en lengre prosess og trolig ligger det noen utfordringer i dette som man skyver foran seg.

NSDM er ellers positiv til ambisjonen på distriktsmedisinens vegne: «Gjennom de forslag som fremmes i denne utredningen tas nye steg i retning av å utvikle helsesenteret i Alta til et ledende innovasjonsmiljø for desentralisering av spesialisthelsetjenester for befolkninger med stor avstand til sykehus.» (s. 50) Innovasjon og videreutvikling i Alta vil kunne ha overføringsverdi til andre distriktsmedisinske senter og fagmiljø rundt omkring i landet.

Utviklingen i Alta kan også bidra til å sikre et spennende og innovativt læringsmiljø som sikrer at 5. og 6. år i medisinstudiet ved UiT kan lokaliseres til Finnmark (jfr. Finnmark som utdanningsarena i medisinstudiet ved UiT Norges arktiske universitet). Vi vet at erfaring fra distrikt som del av studiet, gir større sannsynlighet for at distrikt velges som arbeidsplass etter endt studium (se f.eks. Playford et al. Impact of the Rural Clinical School of Western Australia on work location of medical graduates. Med J Aust 2014; 200 (2): 104-107)

NSDM vil støtte opp om utsagnet: «En såpass faglig og finansielt krevende innovasjon burde kvalifisere til nasjonal stimulering, også finansielt» (s. 50)

Den samfunnsøkonomiske logikken som ligger til grunn for etablering og utvikling av distriktsmedisinske senter med tjenester nær der pasienten bor, kommer imidlertid lite fram i utredningen. Den økonomiske logikken som støtter endringsforslagene er i stor grad forankret i foretaksøkonomi. Begrunnelsene for endring ville trolig vært enda tydeligere og sterkere ved en større vektlegging av de samfunnsøkonomiske aspektene knyttet til endringsforslagene. Det er grunn til å anta at den videre utviklingen i spesialisthelsetjenestetilbudet ved helsesenteret i Alta også vil være sterkt forankret i foretaksøkonomien i Finnmarksykehuset. Hvorvidt det bidrar til innovasjon og videreutvikling ved helsesenteret i Alta, er foreløpig et åpent spørsmål.

Helen Brandstorp

Leder, NSDM

Birgit Abelsen

Konst. forskningsleder, NSDM